

Handläggare
Erik Jondelius
08-508 261 14**Till**
Trafiknämnden
2015-04-13

Plan för reinvesteringsbehov i stadens parker.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning av plan för reinvesteringar på parkmark och arbetsmetod för fördelning av medlen.
2. Trafiknämnden överlämnar förslag till plan för reinvesteringar i stadens parker för åren 2016-2024, samt förslag till process för fördelning av medlen, till kommunfullmäktige för godkännande.

Per Anders Hedkvist
FörvaltningschefTed Ell
AvdelningschefPia Krensler
Enhetschef

Sammanfattning

År 2013 inledde kontoret genom stadsträdgårdsmästaren en omfattande inventering av reinvesteringsbehovet för anläggningar och konstruktioner på parkmark såsom parkvägar, murar och trappor, i samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Inventeringen blev klar i februari 2014 och den visar på ett mycket stort behov av reinvesteringar för att åtgärda det som idag är eftersatt. Den totala kostnaden för åtgärderna uppskattades till cirka 450 mnkr.

I dagsläget fördelas cirka 80 mnkr i kommunfullmäktiges budget mellan stadsdelsnämnderna för parkinvesteringar. Av dessa samordnar Trafikkontoret fördelningen av 55 mnkr i nära

samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Från december till mars varje år genomförs arbetsprocessen med fördelning av parkinvesteringsmedel för de nästkommande tre åren med syfte att kunna nå så långsiktigt hållbara och resurssnåla lösningar som möjligt. Den föreslagna fördelningen inarbetas därefter i stadsdelsnämndernas underlag för budget för kommande treårsperiod.

25 mnkr nycklas ut enligt en fördelningsnyckel för stadsmiljöinvesteringar.

Trafiknämnden fick i kommunfullmäktiges budget för 2015 i uppdrag att ta fram en plan för reinvesteringsbehovet i stadens parker. I kommunfullmäktiges budget avsattes också för 2015 45 mnkr för att angelägna åtgärder skulle kunna starta i väntan på att en plan utarbetas. I samband med kommunstyrelsens beslut om avstämning av nämndernas mål och verksamhet har 2015 års medel fördelats till stadsdelsnämnderna.

Utifrån den kartläggning som nu genomförts är det kontorets bedömning att det sammanlagda reinvesteringsbehovet uppgår till 450 mnkr och genomförandeperioden bedöms till tio år. Kontoret föreslår vidare att fördelningen av dessa medel genomförs enligt befintlig arbetsmetod mellan Trafikkontoret och stadsdelsnämnderna. En metod som för parkinvesteringarna gagnar ytterligare nära samverkan mellan kontoret, stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret. Trafikkontoret har i denna process ansvar för att göra en genomarbetad och rättvis fördelning över hela staden. Särskild vikt ska läggas vid att projekten gagnar tillgänglighet och trygghet. Arbetsprocessen skapar också samordningsvinster och blir på så sätt kostnadseffektiv för staden som helhet. Medlen skiljer sig åt genom att parkinvesteringarna rör upprustningar och omdaningar av parker medan reinvesteringarna riktar sig mot exempelvis parkvägar, murar och trappor. Formellt är det stadsdelsnämnderna som i sin flerårsplan redovisar reinvesteringsbehovet inom sitt ansvarsområde och slutligen är det kommunfullmäktige som beslutar om prioritering och medelstildelning i samband med beslut om stadens budget. Processen upprepas årligen vilket innebär att en prövning kan göras i budgetprocessen utifrån stadens totala investeringsbehov.

Bakgrund

Trafiknämndens och stadsdelsnämndernas uppgifter

Enligt kommunfullmäktiges reglemente för trafiknämnden har nämnden till uppgift att verka för samordning, utveckling och uppföljning av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet. På motsvarande sätt beskrivs stadsdelsnämndernas uppgifter beträffande stadsmiljön. Enligt reglementet har stadsdelsnämnderna, inom sitt område, hand om investeringar samt drift och underhåll av parker, parkvägar och grönområden i den mån det inte avser investeringar som utgör del i en exploatering. Offentlig belysning inom dessa områden och investeringar samt drift och underhåll av Kungsträdgården, Strömparterren, Berzelii park, Norra Bantorget, Årstafältet och Järva friområde ska dock ombesörjas av trafiknämnden.

Nuläge

Enligt kommunfullmäktiges budget för 2015 har stadsträdgårdsmästaren det övergripande ansvaret att leda och utveckla förvaltning av park- och grönområden.

I trafiknämndens budget för 2015 konstateras att behovet av reinvesteringar kommer att öka. Även i stadsdelsnämndernas budget för 2015 tas behovet av ökade reinvesteringsmedel upp. I kommunfullmäktiges budget anges att förutsättningar för ett rikt stadsliv ska främjas och att utveckling och upprustning av gator, torg och parker är viktiga insatser. En av strategierna i dokumentet är att Stockholm ska ha en god parkstandard, där den gröna ytan är tillräckligt stor för att möta invånarnas rekreationsbehov och hålla hög kvalitet. En samlad satsning på reinvesteringar genom en utökad investeringsbudget är ekonomiskt effektiv, förlänger livslängden på befintliga anläggningar och är ett led i att uppnå målet om en grön växande stad med långsiktigt hållbara parker. För att främja en långsiktigt hållbar parkmiljö och minska risken för kapitalförstörelse reserverades därför 45,0 mnkr i central medelsreserv. I samband med kommunstyrelsens beslut om avstämning av nämndernas mål och verksamhet för 2015 har medlen fördelats till stadsdelsnämnderna.

Framtid

Stockholms parker och naturområden är viktiga inslag för stadens identitet och kvalitet. Medborgare och besökare värderar de gröna områdena mycket högt. I Stockholms översiktsplan är en av stadsutvecklingsstrategierna för en hållbar tillväxt att främja en levande stadsmiljö i hela staden. Detta uppnås enligt

översiktsplanen bland annat genom att staden ska ha en generell hög ambitionsnivå när det gäller utformning och förvaltning av gator, torg, parker och grönområden. En planeringsinriktning är att säkerställa en god tillgång till attraktiva parker och grönområden.

I takt med att Stockholm växer och nya bostäder byggs med stadens mål på 40 000 nya bostäder till år 2020, kommer parktytor delvis att minska samtidigt som antalet besökare i parkerna ökar. Denna utveckling kommer att leda till ökat slitage och därmed större reinvesteringsbehov i stadens parker. I styrdokumentet ”Den gröna promenadstaden”, ett tillägg till Stockholms översiktplan, konstateras följande: När Stockholm växer är det givet att stadens satsningar på att sköta parkerna behöver öka i proportion till det tryck som en växande befolkning innebär.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kontoret och i samråd med stadsledningskontoret.

Inventering av reinvesteringsbehovet på parkmark

År 2013 inledde kontoret genom stadsträdgårdsmästaren en omfattande inventering av reinvesteringsbehovet för anläggningar och konstruktioner på parkmark i samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Från flera stadsdelsförvaltningar rapporterades om parkvägar i behov av reinvesteringar där slitageskador, trädrötter som tränger upp och förstör beläggningar samt grusytor som saknar grus och har vuxit igen påverkar tillgängligheten och begränsar framkomligheten.

Rapporter kom även om murar och trappor med stora reinvesteringsbehov där exempelvis frostsprängningar, eftersatta fogningsarbeten, trasiga räcken och sättningsproblematik påverkar tillgängligheten och framkomligheten.

Plaskdammar var ytterligare ett rapporteringsområde. Inom staden finns det idag drygt 50 plaskdammar. Ungefär hälften av dessa har de senaste tio åren genomgått totalreovering medan övriga är i stort behov av reinvesteringar. Kostnaden för att totalreovera en plaskdamm uppgår till cirka 4 mnkr. Reinvestering i en plaskdamm, en kostnad som varierar beroende på åtgärd, förlänger anläggningens livslängd på ett kostnadseffektivt sätt och förhindrar därmed kapitalförlust.

Inventeringen blev klar i februari 2014. Den redovisas i tabell utifrån kategorierna parkvägar, trappor, murar, plaskdammar, bänkar, skräpkorgar, övrig utrustning och övrigt grönt i bilaga 1. Inventeringen visar på ett mycket stort behov av reinvesteringar för att åtgärda det som idag är eftersatt. Den totala utgiften för åtgärderna uppskattas till cirka 450 mnkr och kontoret bedömer att det är en berättigad summa. Inventeringen visar endast det underhåll som är eftersatt idag, men i takt med att Stockholm växer kommer reinvesteringsbehovet att öka.

Trafikkontorets arbetsmetod för fördelning av parkinvesteringar

I nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret samordnar trafikkontoret den årliga fördelningen av parkinvesteringar för upprustning av befintliga parker om 55 mnkr. Parkinvesteringarna ingår i stadsdelsnämndernas totala stadsmiljöinvesteringsbudget om 80 mnkr.

Arbetsprocessen med fördelningen inleds i december varje år. Kontoret skickar då ut blanketter för redovisning av önskemål till alla stadsdelsförvaltningar. I månadsskiftet januari-februari sänder respektive stadsdelsförvaltning ifylld blankett åter till trafikkontoret med de parkinvesteringsprojekt de önskar prioritera under de kommande tre åren. När kontoret mottagit stadsdelsförvaltningarnas blanketter inleds planeringen med fördelning och prioritering av önskade projekt utifrån hela stadens bästa. Stadsdelarnas invånarantal, mängd grönyta, dagbefolkning och tidigare års fördelningar är några av de parametrar som jämförs.

Kontoret försöker också på bästa sätt se till att varje parkinvestering kan genomföras sammanhängande med program, projektering och genomförande. Det skapar en kortare och mer kostnadseffektiv arbetsprocess samtidigt som parken blir avstängd endast under en förhållandevis kort tid.

I början av mars presenterar kontoret ett prioriterat förslag till fördelning för stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret vid ett gemensamt möte. Under mötet diskuteras förslaget och eventuella justeringar görs. I mitten av mars sänder kontoret det justerade förslaget till stadsledningskontoret som inarbetar förslaget i budget för nästa år och plan för de därefter följande två åren. Det är dock stadsdelsnämnderna som formellt hemställer sina önskemål

till kommunstyrelsen i samband med inlämnade av underlag till budget i april månad.

Trafikkontorets förslag till arbetsmetod för fördelning av reinvesteringar

Kontoret föreslår att medel om 45 mnkr årligen avsätts i budget för reinvesteringar i stadens parker under åren 2016-2024. På så sätt kan reinvesteringsprogrammet genomföras under en tioårsperiod.

Kontoret föreslår vidare att fördelningen av dessa medel tillförs enligt befintlig arbetsmetod mellan trafikkontoret och stadsdelsnämnderna, det vill säga på följande sätt:

I december varje år sänder kontoret blanketter för redovisning av önskemål om reinvesteringar till respektive stadsdelsförvaltning. Blanketterna sänds ifyllda tillbaka till trafikkontoret i slutet av januari varefter kontoret under februari fördelar och prioriterar önskade projekt för de kommande tre åren. I början av mars presenterar kontoret ett prioriterat förslag till fördelning för stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret vid samma möte som förslaget till parkinvesteringar fördelning presenteras. Under mötet diskuteras förslaget och eventuella justeringar genomförs. I mitten av mars sänder kontoret den justerade fördelningen till stadsledningskontoret.

En parallell arbetsmetod som för parkinvesteringarna gagnar ytterligare nära samverkan mellan trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret och ger utifrån treårsperspektivet så kostnadseffektiva lösningar som möjligt. Trafikkontoret har i denna process ansvar för att göra en genomarbetad och rättvis fördelning över hela staden. I detta hänseende är det viktigt att grundligt belysa ytterstadens behov så att de vägs jämnbördigt mot behoven i andra delar av staden. Särskild vikt ska läggas vid att projekten gagnar tillgänglighet och trygghet. Slutsatser från boendodialoger och trygghetsvandringar ska vägas in vid prioriteringarna liksom om projekten medför förbättrade samband mellan olika områden. Den parallella arbetsprocessen skapar också samordningsvinster och blir på så sätt kostnadseffektivt för staden som helhet. Medlen skiljer sig åt genom att parkinvesteringarna rör omdaningar och upprustningar av parker medan reinvesteringarna riktar sig mot exempelvis parkvägar, murar och trappor. En enkel och tydlig arbetsmetod nås när arbetet med dessa två budgetar för stadens parker knyts till varandra.

För att komma i fas inför 2016 med denna metod för fördelning av reinvesteringsmedel i stadens parker har kontoret för avsikt att genomföra arbetet med planering inför 2016 under maj och juni 2015. Därefter kommer fördelningen av reinvesteringsmedlen, närmast fördelning för åren 2017-2019, att ligga helt parallellt med fördelning av parkinvesteringsmedlen.

Beslut om medelstildelning för stadsdelsnämndernas parkinvesteringar sker i samband med beslut om kommunfullmäktiges budget. Den plan för inriktningen för reinvesteringar i stadens parker som därmed arbetats fram av Trafikkontoret ska därför ses som ett underlag för framtida prioriteringar samt arbetsordning för att årligen prioritera åtgärder.

Trafikkontorets förslag

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret trafiknämnden att godkänna kontorets redovisning av plan för reinvesteringar på parkmark och arbetsmetod för fördelning av medlen.

Trafiknämnden överlämnar förslag till plan för reinvesteringar i stadens parker för åren 2016-2024, samt förslag till process för fördelning av medlen, till kommunfullmäktige för godkännande.

Slut

Bilagor

1. Inventeringstabell med beskrivning kategorier